СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 148. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 27-го ЧЕРВНЯ 1951. No. 148. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 27, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СУД НАКАЗАВ РОЗВ'ЯЗАТИ МІЖНАРОДНИЙ РОБІТНИЧИЙ ОРДЕН

Ню Йорк, 25 червня. — „Ошуканством безсовісних розмірів" — було зареєстрування в стейті Ню Йорку в 1930 р. організації під назвою „Міжнародний Робітничий Орден" Це була ніби братня організація для обезпечень на життя і на випадок недуг і то „по дешевій ціні", а на ділі це був комуністичний фронт, щоб таким способом притягати людей до Комуністичної партії і намовляти їх до насильного повалення уряду. — Така думка судді стейтового Верховного Суду Генрі Ґрінберґа, яку він оголосив після судового розгляду скарги М.Р.О. на рішення стейтового комісара обезпечень розв'язати цей орден. „Така діяльність може бути засуджена перед іншим форумом як поламання Акту Смита і стейтового закону про кримінальну анархію" — написав суддя в документі, що має 49 сторінок.

Суддя наказав також віддати всі книжки й папери стейтовому департаментові обезпечень щоб розв'язати та зліквідувати цю організацію, яка мала 1,600 відділів. Вона поширювала свою діяльність в 17 стейтах на підставі урядового дозволу і нараховувала 162-000 членів, а маєтку мала коло $6,000,000. Суддя ствердив, що на 10 членів головного уряду, було дев'ять комуністів.

Міжнародний Робітничий Орден мав теж і українську секцію, для людей українського походження, під назвою „Український Допомоговий Союз", під цією фірмою залучували членів до Комуністичної партії. Органом цього У. Д. С. був щоденник „Українські Щоденні Вісті", видавані в Ню Йорку.

Проєкт Федеральних Шпиталів для Старих

Вашинґтон.— Адміністратор Федерального забезпечення, Оскар Ювінґ, заявив, що він підтримує президента Трумана у його змаганні скласти програму шпитального піклування для осіб, що закінчили 65 рік життя і мають суспільне забезпечення. Така програма вимагала б видатків з $ 200,000,000 і її треба б зголосити як частину законодавства, одначе ці гроші не мали б бути взяті з податків, а з фонду Суспільного Забезпечення. Шпитальна опіка мала б тривати до двох місяців кожного року і обіймала б коло 7,000,000 осіб.

ГАРІМАН ЗА ПОДВОЄННЯ ЗБІРКИ КРОВИ

Ню Йорк. — Американський Червоний Хрест мусітиме подвоїти збірку крови, щоб виповнити свою програму в наступному році. Це значить, що треба б дістати 4,000,000 півкварт(„пайнт") крови на місце теперішніх 2,200,000. Таке оповістив предсідник Американського Червоного Хреста, Е. Роланд Ґаріман на відкритті конвенції А.Ч.Х., яка відбувається в касарні інфантерії при 34 вулиці. У ній беруть участь 5,000 делеґатів. Така праця перевищує сили самого А.Ч.Х. і тут треба допомоги і співпраці всього громадянства, твердив промовець.

АМЕРИКА НА ДОПОМОГУ КИТАЙСЬКИМ ПОВСТАНЦЯМ

ВашинҐтон. — Сен. Джан К. Спаркман з Алабами натякнув, що Злучені Держави дають діяльну допомогу протикомуністичним загонам у самому Китаї. Спаркман згадав це у радієвому форумі в розмові з конґресменом Волтером Джудд з Міннесоти.

ЛІКВІДУВАЛИ ЮНІЮ ЗА ПІДЛЕГЛІСТЬ ПІДПРИЄМСТВУ

Вашинґтон. — Крайова Рада Робітничих Відносин наказала одній компанії в стейті Мишиген відтягнути признання і ліквідувати юнію візників, приналежну до Американської Федерації Праці. Підставою такого наказу була підлеглість юнії дирекції підприємства Джек Смит Беверeдж, з Джексон, Миш.

ЗОРГАНІЗОВАНЕ РОБІТНИЦТВО ПРОТИ СКАСУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНТРОЛІ

Вашинґтон. — Провідник Конґресу Індустріяльних Організацій загрозив, що він знову вийде з Ради Стабілізації Платень, якщо Конґрес не ухвалить більш суворий закон для економічної контролі ніж теперішній. Цю погрозу кинув Еміль Рів, голова комітету К. І. О., який засідає в Раді Стабілізації Платень. Рів заявив на пресовій конференції, що він не буде підтримувати програму стабілізаці, якщо законодавство в справі контролі, яке перебуває тепер в обох конґресових палатах, не буде поправлене. Він сказав також, що цілий Конґрес Індустріяльних Організацій займає таке становище.—З початком біжучого року представники К.І.О. і Американської Федерації Праці вийшли були з Ради Стабілізації і повернулися туди щойно після переговорів про запровадження контролі

ЗАКІНЧИЛИ ПЕРЕСЛУХАННЯ СЕНАТСЬКИХ КОМІСІЙ В СПРАВІ МЕКАРТУРА

Вашинґтон. — Після вісьмох тижнів переслухань і написання 2,045,000 слів у протоколах закінчені допити свідків і знавців причин звільнення ген. Доґлеса МекАртура з посади головного командувача збройних сил Об'єднаних Націй на Далекому Сході. Останнім свідком на переслуханні об'єднаних сенатських комісій збройної служби й закордонних справ був ген. майор Еммет О'Доннел, колишній командувач бомбардувальників на Далекому Сході. Він висловив думку, що Америка зробила помилку, не збомбардувавши Манджурії тоді, коли червоні китайці вмішалися в Корейську війну. Тепер такий крок уже спізнений.

Об'єднані комісії, які очолює сен. Ричард Б. Россел, зійдуться в середу для передискутування, що зробити з велетенським матеріялом, зібраним підчас переслухання. Щоб видати в цій справі рішення, треба буде кількох тижнів часу, зокрема на вивчення багатого матеріялу.

В АМЕРИЦІ

● **25 нових шкіл** на самий 1952 рік в місті Ню Йорку заплянувала міська шкільна рада. На це призначено $58,000,000. На підготову програми будови шкіл на найближчі роки призначено окремо $25,000,000.

● **Протикомуністичні наради молоді різнородних шкіл**, скликані організацією „Коммон Коз", висловилися за безпартійну організацію для поборювання комунізму.

● **Фінляндці з Ню Йорку влаштували літній народний фестиваль** у Сентрал Парку в Ню Йорку за співучастю 3,000 американців фінляндського походження. Привіти надіслали або виголосили представники американської влади. Газети помістили довші повідомлення про фестиваль.

● **Дві жінки надіються увійти до Конґресу** при додаткових виборах. Одна — пані Джан В. МекКі з Вест Вирджинії, друга — пані Френк Бюкенан з Пенсилвенії. Обидві — демократки.

ПРЕЗ. ТРУМАН ГОТОВИЙ НА „СПРАВЖНІЙ" МИР У КОРЕЇ

Тулагома, у стейті Теннессі, 25 червня. — Президент Труман значущо відповів на пропозицію Росії в справі припинення війни в Кореї. Він заявив, що Злучені Держави готові переговорювати про „справжній" мир у Кореї без угодовства. Президент сказав: „Ми готові приєднатися до мирової полагоди в Кореї тепер, як зрештою ми були готові завжди, одначе це мусить бути дійсне наладнання справи, яке повнотою покінчує з аґресією і відновлює мир та дає безпеку для хоорброго корейського народу.

„Як у Кореї, так і в решті світу ми мусимо бути готові зробити крок в напрямі загального миру, одначе нам треба обминати, як заразу, такі непродумані дії, які виставляли б нас на непотрібний ризик світової війни. Нам треба теж остерігатися слабого діяння, яке принесло б винагороду для напасників".

В одній з більших промов про закордонну політику, виголошеній з нагоди першої річниці вибуху війни в Кореї, а в додатку негайно після того, як совєтський делеґат в Об'єднаних Націях, Яків А. Малік, оповістив, що треба припинити війну в Кореї, можна було відчути готовість Злучених Держав до переговорів у справі миру. Цю промову виголосив Туман на закладинах угольного каменя під інженерський осередок Арнолда коштом $160,000,000. Він спинився теж над іншими питаннями американської закордонної політики, зокрема закинув республіканцям, що вони провадять кампанію „опоганювання", яка проявляється в „брехнях, обкиданні болотом та очорнюванні", одначе він закликав республіканців до двопартійної закордонної політики. Він заявив, що китайські націоналісти діставатимуть дальшу допомогу від ЗДА, одначе той уряд, який перебуває тепер на Формозі, мусить виявити більше відваги в боротьбі за волю в Китаї, якщо ця допомога має дати якусь користь. Президент також іще раз повторив закид, що Росія ударемнила змагання Західних країн припинити стан напруження і заявив, що то Росія буде відповідальна за вибух третьої світової війни, якщо до неї дійде.

МІЖНАРОДНИЙ ВІДГОМІН СОВЄТСЬКИХ МИРОВИХ ПРОПОЗИЦІЙ

Об'єднані Нації, 26. червня. Світова опінія з найбільшою увагою слідкує за розвитком подій, зв'язаних з недільними пропозиціями совєтського представника Я. Маліка щодо замирення в Кореї. До Ню Йорку приїхав вчора з Вашинґтону предсідник Генеральної Асамблеї О. Н., Насролляг Ентезам, для обговорення з Маліком подробиць його пропозицій, з якими Ентезам зв'язує „великі надії." Рівночасно повідомлено з Осльо, що генеральний секретар О. Н., Тріґве Лі, який тільки минулої суботи приїхав до Норвегії на відпустку, рішив негайно вернутися до Ню Йорку, де його очікується вже завтра. По дорозі Лі зупиниться в Лондоні для обговорення пропозицій Маліка з британським урядом. Британський секретар закордонних справ Герберт Моррісон, забираючи в цій справі голос в Палаті Громад, остерігав перед „зайвим оптимізмом", доводячи на прикладі розбитих з вини Совєтів нарад в Парижі, що за совєтськими пропаґандивними „мирними" заявами ніколи не йдуть такі самі мирні діла. Південно-корейський уряд зі свого боку мав тільки одне вияснення до пропозицій Маліка, заявляючи, що він ніколи не погодиться на жадне перемир'я, якщо воно не включатиме об'єднання та звільнення цілої Кореї. Але ще найбільш точним виразником загальної світової опінії щодо нових совєтських пропозицій був правдоподібно югославський урядовий пресовий орган, остерігаючи Захід, що все це може бути тільки „змовою" або для більшої совєтської участи в корейській війні, або справді для її закінчення, але з єдиною метою: звільнити собі руки для нападу в іншій частині світу.

МОЖЛИВІСТЬ БРИТАНСЬКОЇ ЕВАКУАЦІЇ ІРАНУ

Лондон, 26. червня. — Британія може бути змушена до відкликання з Ірану своїх 2,700 нафтових експертів в „дуже короткому часі", якщо не зменшиться іранський натиск на них — заявив вчора Базил Джексон, заступник предсідника Англо-Іранської Нафтової Компанії та голова недавньої британської місії до Ірану для переговорів в справі нафти. Положення цих фахівців востанньому ще погіршилося у зв'язку з ухваленням закону проти саботажів. Джексон вважає, що відкликання британських фахівців означало б для Ірану повне перервання нафтової продукції на щонайменше один рік, хоча Іран потребував би щонайменше 30 років, щоб могти бодай приблизно зорганізувати продукцію і збут нафти на такі розміри, як їх досі вела Англо-Іранська Нафтова Компанія, зважаючи — що тут треба зорганізувати не тільки ринок збуту, але й розбудувати фльоту наливних кораблів та створити величезний організаційний апарат. — Понад 95 процент продукції своєї нафти Іран досі експортував, не маючи потреби на її використання дома. Нафтове положення в Ірані все ще означується як „дуже серіозне".

ФРАНЦІЯ ПОСТУПАЄТЬСЯ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА

Париж, 26 червня. — У все ще продовжуваних переговорах в справі створення спільної західно-европейської армії, Франція мала піти на дальший компроміс та остаточно погодилась щоб найвищою військовою одиницею плянованої німецької армії були дивізії. Досі вона погоджувалась тільки на „боєві частини". Пляновані німецькі дивізії мали б бути в силі 10,000 вояків. Цей компроміс мав би цілком задовольнити німецькі амбіції і з того боку вже не буде жадних застережень щодо ремілітаризації та включення німецької армії в европейські збройні сили. Звіт з цеї конференції, в якій беруть участь представники шістьох европейських країн, та яка триває вже від трьох місяців, має бути готовий до 15-го липня і тоді почнеться акція для його потвердження та здійснення.

24 УРЯДОВІ СВІДКИ ПРОТИ АРХИЄПИСКОПА НА СУДІ В БУДАПЕШТІ

Будапешт, 26. червня. — Комуно-мадярський уряд покликав 24 свідки, які „в найбільшій гармонії" зізнавали проти католицького архиєпископа Йозефа Гроса, якого судять за „змову" проти режиму, — грошеві маніпуляції на чорній біржі і тим подібні злочини, за які вже засуджено і знищено кардинала Міндсенті. Архиєпископ Грос, подібно як і колись кардинал Міндсенті, апатично „признався" до всіх закидуваних йому провин, включно зі „змовою" з місцевою американською амбасадою для повалення комуністичного режиму при допомозі збройного повстання та відновлення монархії Габсбурґів. Інтересно, що всі покликані урядом „свідки", за виїмком одного, самі заарештовані та очікують засуду.

● **В Совєтському Союзі**, в Башкірській „автономній республіці", мали відкрити нові джерела нафти, — повідомляє ТАСС.

ПРЕЗИДЕНТ ЕКВАДОРУ ГОСТЕМ НЮ ЙОРКУ. Підчас своїх офіціяльних відвідин Злучених Держав, президент Еквадору Ґальо Пляза відвідав Ню Йорк, де він, як син еквадорського амбасадора, народився і виріс. Його офіціяльно вітали в Ситі Гол. На фото: дружина президента Пляза з радістю приглядається, як посадник Ню Йорку Імпелітері (зліва) і посадник Нюарку Віддані (крайній зправа), стискають руки її чоловікові,

КИТАЙ ПІДДЕРЖУЄ СОВЄТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ В СПРАВІ ПЕРЕМИРЯ

Ставить власну передумову: відкликання чужоземних військ з Кореї

Гонґ Конґ, 26. червня. — Після понад 48 годин мовчанки, комуністичний Китай зайняв неофіційне становище до мирових пропозицій совєтського представника Я. Маліка в Об'єднаних Націях, видвигаючи при цьому справу відкликання чужоземних військ з Кореї як основну передумову замирення. Комуно-китайське становище в цій справі з'ясоване в редакційній статті урядового „Народного Щоденника" про „Один рік війни в Кореї. Пропозиції Маліка там називається „пропозиціями для мирного полагодження корейського питання" і піддержується з умовою, „відкликання всіх чужоземних військ з Кореї", але промовчується всі дотеперішні домагання в роді претенсій до Формози, прийняття червоного Китаю до О. Н. і т. п. Ціла стаття, в якій забирається становище до пропозицій Маліка, написана у виключно проти-американському дусі та зі старими пропаґандивними твердженнями про миролюбність большевиків і про імперіялізм і аґресивність Америки. У Вашинґтоні, коментуючи цю статтю, вважають її доказом, що цим разом Совєтський Союз і червоний Китай могли діяти без попереднього основного порозуміння та узгіднення. Доказом цього мали б бути не тільки тих 48 годин, що пройшли заки Пейпін надумався забрати в тій справі слово, але й розбіжності в самій пропозиції, зокрема в китайській передумові щодо евакуації всіх чужоземних військ з Кореї, чого немає в пропозиції Маліка і завдяки чому його пропозиціям приділено світову увагу.

Совєтська Преса Мовчить в Справі Пропозицій Маліка

Москва, 26. червня. — Місцева партійна „Правда", єдина совєтська газета, що появляється в понеділок, майже в цілости заповнена матеріялами з нагоди першої річниці війни в Кореї, але не надрукувала найменшої згадки на тему недільних пропозицій Я. Маліка в Об'єднаних Націях, що викликали найширшу дипломатичну акцію в світі. Така тактика Москви не була жадною несподіванкою для місцевих закордонних дипломатів, які сподівалися, що Кремль здержиться з дальшими коментарами, очікуючи реакції з боку Об'єднаних Націй та Злучених Держав.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА ВСТАНОВЛЯЄ ДИПЛОМАТИЧНІ СТОСУНКИ З ЮГОСЛАВІЄЮ

Беоґрад, 26 червня. — До столиці Югославії вже прибула дипломатична місія Західно - Німецької Федеративної Республіки, очолювана д-ром *Робертом Ульріхом*, що в найближчому часі представить югославському міністерству закордонних справ свої креденційні листи.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВОРОЖА АҐРЕСИВНІСТЬ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо, 26 червня. — Вчорашній перший день другого року війни в Кореї позначився помірно збільшеною аґресивністю червоного напасника на суші і в повітрю. На суші приходило до оживлених патрульних дій головно здовж західного і центрального секторів фронту. В районі на північ і на захід від Йончон приходило до рукопашних боїв за важливі стратегічні горби. На інших секторах ворог пробував переходити до протинаступу і в районі резезвуару Гвачон, на північний схід від Янґґу, заставив аліянтів до „обмеженого відступу". Сильні панцерні колони аліянтських патруль вели широку акцію на „нічиїй території" здовж фронту, шукаючи та випробовуючи головні зосередження ворожих військ. Вже приблизно від тижня не було на фронті жадних більших територіяльних змін, що могли б вказувати на будь-який дальший рішальний розвиток. Вчора, вже восьмий день з черги, з'днання ворожої авіяції, що користуються виключно совєтськими турбо-літаками типу МІҐ та старими типами совєтських боєвих літаків ЯК, намагаються мірятись з аліянтськими повітряними силами. Тридцять ворожих літаків з „протеґованих баз" в Манджурії заатакувало вчора 27 американських турбо-літаків в тому самому районі біля манджурського кордону. Втративши один літак, ворожі сили перервали бій та втекли назад до Манджурії. Всі аліянтські літаки повернулись на свою базу. Інші з'єднання аліянтської авіяції бомбардували ворожі воєнні об'єкти в запіллі. Теж аліянтська фльота продовжувала бомбардування ворожих воєнних споруд на побережжях, завдаючи їм великі втрати і пошкодження. Останні совєтські „мирові пропозиції" та їх широкий відгомін в світі не мають жадного впливу на розвиток подій на фронті

НА ВЕРЕСЕНЬ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ДОГОВІР З ЯПОНІЄЮ

Токіо, 26. червня. — Джан Аллісон, спеціяльний представник державного департаменту і асистент Джана Фостера Доллеса в підготовці мирового договору з Японією, заповів вчора, що цей договір буде готовий до підпису вже на початку вересня цього року. Він рівночасно відкрив дві важливі клявзулі цього договору, одна з яких дозволятиме на ремілітаризацію Японії без будь-яких обмежень, а друга передбачує прийняття тої переможеної в другій світовій війні країни до Об'єднаних Націй. Аллісон при цьому пригадав, що „договори не входять в силу в тій самій хвилині, як їх підписується", вимагаючи дальших ратифікацій. Проєкт договору вже має бути готовий і його передано для „дальшого розгляду" заінтересованим урядам. З першим серпня він мав би бути повернений з відповідними коментарами і тоді почнеться його кінцеве оформлення,

В СВІТІ

● **Пієр де Голь**, брат ген. де Голя, партія якого здобула велику перемогу в останніх французьких виборах, був знову вибраний посадником столичного міста Парижу.

● **Нова конвенція** для означення понять „втікач" і „бездержавний" та для визначення їх положення — почнеться 2-го липня в Женеві. 30 країн прийняли запрошення О. Н. до участи в конференції.

● **Два комуно-чеські** посли зрезиґнували зі своїх місць в парляменті з невідомих ближче причин.

● **70,000** з усіх 100,000 жидів в Ірані зареєструвалося до повороту до Ізраїля.

● **Д-р Г. Джансон**, відомий англійський „червоний декан" Кентербері, виїхав літаком до Москви, — щоб одержати „сталінську мирову нагороду", ну й сталінське благословення" на його підривну роботу,

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ШІКАҐОВСЬКИЙ „КОНҐРЕС МИРУ"

В наступному році мають відбутись в місті Шікаґо конвенції обидвох головних партій. Демократичної та Республіканської, щоб вибрати кандидатів на уряд президента держави. Тоді на Шікаґо будуть звернені очі не тільки цілої Америки, але й цілого світу. Але не без сенсації буде Шікаґо ще й цього року, бо вже найближчих днів — 29 і 30 червня та 1 липня — відбудеться в ньому „Американський Мировий Конґрес". Правдоподібно цей „мировий конґрес" не буде такою сенсацією, якби собі цього бажала Москва, але все таки американські комуністи докладають усіх зусиль, щоб стягнути на нього якнайбільше „делеґатів", „обсерваторів" і „гостей". Проголошують, що вони кожному раді, хто тільки бажає країні й світові миру.

Не можна сказати, щоб у цій капіталістичній країні „гнету" і „неволі" навіть і за теперішніх протикомуністичних настраїв комуністам не везло, коли залізничі компанії признали охочим на цей конґрес спеціяльну знижку та приділили їм на подорож ще й спеціяльні вагони, чим дуже обурилася певна частина американського громадянства, про що вже можна було читати в американській пресі. Обурення оправдане, коли зважити, що американський загал мав уже наго́ду переконатись на судовій розправі проти американських передових комуністів, до чого комуністи в Америці змагають, кого слухають і для чийого добра працюють та коли сьогодні не говориться вже про комуністів цієї країни інакше, як про зрадників. А що „Американський Мировий Конґрес" у Шікаґо зааранжований і ведений комуністами, немає ніякого сумніву. Це продовжування тієї самої „мирової офензиви", яка вийшла з Москви і Москвою далі керована та яка звернена насамперед проти Злучених Держав, яким закидається порушення миру та пролиття крови в Кореї.

Шікаґовський „мировий конґрес" обрахований і на те, що знайдуться в Америці нові наївні люди, — професори, мистці, виховники, чи політики, — які повірять в добрі інте́нції аранжерів та дадуть свої підписи під „мирові резолюції", чи навіть з'являться особисто на конґресі. Має він теж на меті піднести „бойовий дух" комуністів, до певної міри заляканих арештуванням комуністичної верхівки. Цей конґрес — на своїх тайних нарадах — вирішить теж пляни дальшої „мирової офензиви". Це вже дасться взнаки щойно восени, як почнуться страйки в оборонній промисловості, бо щойно восени зачнеться справжнє зброєння цієї країни, згідно з урядовим пляном. Такі страйки підготовляються уже тепер по всіх більших містах Америки. В тому самому часі будуть паралізувати оборону в такий самий спосіб також комуністи інших країн, які входять до складу Атлантійського Оборонного Пакту, що його Кремль хотів би за всяку ціну знищити, або принаймні ослабити. Властиво це головне завдання сталінських „мирових офензив". Пропаґанда ця розраховує на те, що люди скрізь невдоволені з податків, які накладає на населення озброєння, спричинене страхом перед новою світовою війною, яку одначе — в розумінні демократій — можуть спричинити своєю аґресивністю тільки єдині Совєти. Звідси і кремлівська хитра „мирова офензива", яка сотні разів повторяє одні й ті самі брехні про миролюбність Сталіна й американських „воєнних паліїв". Те саме буде повторене й на шікаґовськім „мировім конґресі" та ще зактивізоване в зв'язку з „мировою пропозицією Я. Маліка в Об'єднаних Націях щодо війни в Кореї, щоб змусити Злучені Держави прийняти ті умови, які подиктує Кремль.

Провал конференції в Парижі

Минулого тижня уряди Злучених Держав, Великобританії і Франції рішили перервати дальші наради заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, що від початку березня намарно намагалися устійнити порядок нарад для запропонованої Совєтами конференції „чотирьох великих". Безпосередньою причиною перервання тих нарад була їхня безвиглядність, як це стверджується в кінцевій західній ноті, після совєтського домагання, що передумовою такої конференції може бути тільки формальне включення в її порядок справи Атлантійського пакту і американських баз.

Конференція в Парижі, як це виразно виходить з цілого її перебігу, була подумана Совєтами насамперед як форум для комуністичної пропаґанди в світі. Совєтські представники на цій конференції, очолювані заступником міністра закордонних справ А. Ґромиком, виголошували на ній аґітаційні комуністичні промови і робили все можливе, щоб розпропаґувати в світі свої „мирні" цілі та „розкрити" аґресивність Заходу. Під час нарад приходило до виступів, які ще ніколи досі не занотувала світова дипломатія. Совєтський представник лаявся останніми словами, а західні репрезентанти з подивугідним терпінням продовжували наради в надії, що вкінці все ж таки пощастить договоритись.

Під час конференції велику частину порядку нарад для міністрів узгіднено, але майже виключно завдяки західним компромісам, що з черги ще тільки збільшували совєтську впертість. Вже в останньому часі західні аліянти запропонували, щоби конференція міністрів відбулася на базі устійненого вже порядку, залишаючи неустійнені точки їхньому власному вирішенню. Совєтський Союз відповів на цю пропозицію вимогою включити в програму Атлантійський пакт. Західні аліянти керувались такими головними настановами, відкидаючи це домагання: Справа Атлантійського пакту вже є вирішена і над нею нема чого дискутувати. Крім того, устійнені вже точки порядку нарад давали багато можливостей обговорити й цю справу. Проте, Москва хотіла мати її на порядку як окрему точку, з виразним натавруванням цього пакту як головної причини „теперішнього напруження в світі", хоча він має чисто оборонний характер власне перед совєтською загрозою.

Західні союзники, перериваючи дальші наради і совєтську пропаґанду, залишили „відкриті двері" для евентуальної зустрічі міністрів, піддержуючи свою попередню пропозицію конференції на договореній вже базі. Якщоб Москва справді бажала собі мирного відпруження теперішніх відносин в світі, вона цілком певно прийняла б цю пропозицію. Але в тому то й діло, що Москва не бажає собі такого відпруження, бо й не на те вона створювала напруження, щоб його „відпружувати". Її єдина ціль на таких конференціях — це облудна пропаґанда мирних цілей за виразною воєнною підготовкою.

Інтересно, що майже рівночасно з провалом нарад в Парижі та рівночасно зі закриттям цеї трибуни совєтської пропаґанди, Москва почала творити нову. Західний світ ще не вспів зорієнтуватися в справжній суті конференційної комедії в Парижі, як совєтський представник в О.Н., Яків Малік, поспішився з новою „мирною пропозицією" — цим разом в справі Кореї. Насувається вперта думка, що ця пропозиція Маліка стоїть у безпосередньому зв'язку з провалом конференції в Парижі та має дві основні мети: Перше — злагіднити протисовєтські настрої після їхнього саботажу на нарадах в Парижі, і друге — пробувати створити собі новий форум для дальшої пропаґанди. Вже з перших західних коментарів на подію в Парижі і на виступ Маліка можна гадати, що західний світ здає собі з цього справу.

Б. Козловський

До десятиріччя совєтсько-німецької війни

Багато спогадів та думок будить дата 22. червня 1941 р. — початку совєтсько - німецької війни. Багато мітів створила навколо неї московська пропаґанда. Особливо поширеним був (та до певної міри лишився й досі) міт про несподіваність для Совєтів німецького нападу. Цим Кремль явно хотів сказати, ніби через своє миролюбство він виявився спочатку не цілком підготованим до війни, і тим пояснити свої поразки на фронті. Ця версія була особливо популярною в демократичному світі в роки його „романсу" з Москвою, коли властива закоханим ідеалізація своєї коханої не дозволяла йому бачити всієї двозначности такої позиції Москви. — Адже твердження про своє миролюбство і обурення зрадливістю Гітлера у перекладі звичайною мовою могли означати лише одне: Кремль офіційно визнавав — що якби Гітлер не напав на Совєтську Росію, вона до кінця лишилася б його другом і ворогом демократичного світу. Цього логічного висновку не зробив Захід, і самого факту нападу Гітлера на СССР йому стало досить, щоб за один день цілком змінити своє ставлення до Москви, яка на ділі не змінилась в нічому.

Проте не в словах суть усієї справи. Якщо самі слова важать небагато в дипломатії — взагалі, то в совєтській дипломатії та пропаґанді вони майже завжди приховують якраз протилежний їм зміст. Цього теж свого часу „не помічали" західні політики. Мітичність совєтського „миролюбства" — це аксіома, ясна з самої програми комуністичної партії, що ставить собі кінцеву мету завоювати весь світ. Кремль добре усвідомлював неминучість другої світової війни, яку передбачав ще Ленін, і участи в ній Совєтського Союзу. В 30-х роках вся совєтська пропаґанда, особливо виховання молоді, — стояли під знаком мілітаризації, готування її до майбутнього збройного конфлікту. Швидко зростали в СССР військовий бюджет і будівництво військової промисловости, посилювалось вишколювання військових кадрів, ширились різні „добровільні" напів-військові організації і т. ін. Колишні совєтські службовці й робітники можуть засвідчити, як замість відпочинку вони мали йти після праці на курси „Авіохіму", стріляти в стрілецьких гуртках в зроблених з дикти „фашистів", колективно відвідувати вечорами воєнні „патріотичні" фільми. Навіть вдома, увімкнувши радіо, вони раз-у-раз чули войовничі пісні або аж обридлу всім пропаґанду. „Дамо гідну відсіч капіталістам, що наважуться сунути свою свинячу морду в наш радянський город", „Чужої землі не хочемо, але й своєї землі не віддамо жадної п'яді" і т. ін., а взявши в руки газету — те саме читали. Та з-під оболонки цих оборонних гасел вже тоді визирав їхній аґресивний зміст: „Будемо бити ворога на його власній території" якось не пов'язувалось з усією такою оборонною балаканиною.

Отже ясно, що ні у вибуху світової війни, ні у „втягненні" в неї СССР ніякої несподіванки для Кремля бути не могло. Несподіваним міг би здаватися тут тільки напад Гітлера після укладення дружного пакту із Сталіном, — та й те лише для поверховного спостерігача. Тоталітарна спорідненість червоного й брунатного фашизму, щоправда, робила цю „дружбу" далеко природнішою і потенціяльно тривкішою, ніж пізніша „дружба" Москви з демократіями. Проте в тоталітарних системах можлива лише одна мораль: добре все те, що є корисним для нас. Совєтсько-німецький пакт 1939 р. відповідав інтересам обох сторін: Гітлер, забезпечуючи собі спокій на сході, міг скерувати на захід всі свої сили, Сталін — забезпечуючи недоторканість СССР і захоплення західних частин України та Білоруси і східних частин Польщі, міг спокійно озброюватись далі, сподіваючись захопити світ після виснаження у боротьбі німецького нацизму і західніх демократій. Сталін до кінця лишився б вірним „дружбі" з Гітлером, якби той до кінця лишався переможцем, але він перший ударив би йому ножем в спину, як би той похитнувся, а тим часом Сталін просто спекулював своїм „невтралітетом". Гітлер чудово розумів цю тактику, бо вона була у його власною, а тому, захопивши Европу й не маючи вже перед собою ворога (бо ЗДА ще не брали участи у війні), поспішив піти війною проти свого східного конкурента, щоб не дати йому виграти час і озброїтися на повну силу.

Несподіваним тут міг бути хіба час цього нападу, але його, бодай приблизно, Кремль міг легко передбачити. Уже наприкінці 1940 р. підчас візити Молотова до Німеччини між „друзями" перебігла чорна кішка непорозумінь через відкинення в Берліні надмірних вимог Москви в дільбі награбованих земель. Обидві сторони почали форсовно готуватись до війни. Гітлер став таємно переводити до совєтських кордонів свої звільнені з боїв на заході дивізії. Цього не міг, проте, не знати Кремль, що справді „перегнав" Захід своєю організованою, добре замаскованою та досвідченою розвідкою, і совєтський генеральний штаб почав, а, певніше, — продовжував, тільки вже гарячкою, стягати червоноармійські дивізії до західніх кордонів. Ззовні все лишалося ніби незмінним: преса й радіо, як і перше, не допускалися жадних випадів проти Німеччини, лише поменшало в них улесливих компліментів на адресу нацистського союзника. Однак в деяких совєтських установах а доповідях партійців про міжнародне положення, як переказують присутні тоді на них особи, раз-у-раз почали прориватися обережні натяки на підозрілу поведінку Німеччини й можливість переорієнтації СССР на демократичні держави та втягнення у війну. Особливо почали виявлятися ці настрої навесні 1941 р. в зв'язку з навіть скупо поданими в пресі вістками про висадку й пересування німецького війська в Фінляндії. По всіх закутках країни розповзлись чутки, що їх з уст в уста, „унизу" з надією на визволення, а „вгорі" з тривогою за свої теплі містечка, люди пошепки переказували своїм рідним та друзям: незабаром буде війна! Цікаво що якраз напередодні німецького нападу на СССР ці чутки стали дуже настирливими й впертими і до того конкретно оформленими: ми напередодні нападу на СССР Німеччини! — Першоджерелом всіх цих чуток, безсумнівно, могли бути тільки найвищі партійні та урядові кола СССР.

Усе це ще раз доводить, що про ніяку „несподіваність" гітлерівської аґресії проти СССР не могло бути й мови. Ті розгубленість та приголомшення,

(Закінчення на стор. 3)

МУЗИКА СФЕР

В Києві відбулася перша сесія парляменту української республіки... Парлямент обрав голову та 17 членів президії... Ця сама сесія українського парляменту зформувала новий уряд української республіки на чолі з головою уряду та дев'ятьма його заступниками, до уряду увійшло 30 міністрів тридцяти міністерських ресортів. Серед міністерств є і міністерство закордонних справ... Сесія відбулась у атмосфері великого піднесення, діловости і єдности..., які віддзеркалюють собою бурхливий зріст добробуту мас і зміцнення цієї віками поневолюваної, а тепер вільної державної нації...

Яка шалено чарівна музика! Серце змученого бездомного бурлаки мимохіть стукає швидше й сильніше... Покинути все і мерщій туди, де звільнений народ у своїй державі будує правду і силу і волю...

Так сприймали колись ці музичні повідомлення ті канадійські фармери, що наприкінці 1920-их років покинули свої фарми і переїхали зі своїм рухомим майном до УССР, де зразу ж оселилися і почали працювати комуною. Багато й гарно писала тоді про них радянська преса, тільки шкода, що за якийсь недовгий час по канадійських переселенцях-комунарах і слід пропав. Чи вони розстріляні, а чи ще животіють десь у хащах Сибіру — про це, на жаль, ні канадійська комуністична преса ні радянська чомусь нічого не хочуть писати.

Так сприймали цю музику і українські письменники в Канаді — Ірчан, Кулик, Довітній — і як же гарно писала, зустрічаючи їх, радянська преса, які послідовні були ті письменники в своєму радянсько-українському патріотизмі — тільки ж шкода, що їх чомусь згодом заарештувало НКВД і після того по них, як і по фармерах і слід загинув.

Так сприймали колись цю музику і тисячі поневолених Польщею західних українців — таких як В. Бобинський, А. Крушельницький з усіма синами, С. Рудницький, — гарно і весело їх зустріла радянська Україна, тільки шкода, що згодом їх постріляло НКВД.

Так сприймали цю воістину чарівну музику і старі еміґранти, такої високої чести і культури сини української землі, як Грушевський і Ніковський, а за ними й сотні звичайної молоді, що тужила за Вітчизною, — гарно зустріла їх радянська Україна, дала їм добру працю за фахом, — тільки ж шкода, що НКВД засудило, постріляло і позасилало їх з України на безвісну смерть.

Невже ж народ радянської України такий підло-жорстокий, що так зробив із своїми синами, які захопилися музикою і приїхали докласти і своїх сил на розбудову народного щастя? Ні, бо він сам після 1929-го року був масово виселюваний, розстрілюваний, на Сибір запроторюваний, голодом морений. Може таку підступність вчинили українські комуністи-самостійники, як Шумський, Порайко, Хвильовий, Грінько, Скрипник — але ж вони самі вірили в ту музику і знищені саме за те, що сприймали її серйозно та намагалися перевести в життя.

Нікого з них нема серед нинішніх міністрів, президентів і віцепрезидентів УССР. Єдине давніше ім'я серед них — це Мануїльський. Це той самий, мовляв Шумський, „презренний малорос", який в ролі московського посла приїжджав від імені Москви ко Києва 1918-го року провадити з українським урядом переговори про перемир'я у московсько-українській війні, з тим, щоб переговорами виграти час, що був потрібний для перемаршу московських військ на протиукраїнський воєнний фронт. Тоді ж у Києві підчас мирних переговорів Мануїльський сказав у інтерв'ю для російської монархістичної газети в Києві, що Росія може бути врятована тільки або як монархічна або як совєтська єдинонеділима. Оце ж він і є той, що з доручення Москви робить музику... На цей раз зникли з міністерського маріонеткового кону відомі імена українських поетів. Лише посол до Москви може бути українським міністром закордонних справ.

Українсько-американські комуністи і на цей раз радо транслюють „райську музику" з Києва. Але це вже не палкі Ірчани... Їх на радянську Україну і кілком не виженеш. Мабуть почувають хлопці де раки зимують. А до ранґи московського посла їм ще багато працювати.

Іван Керницький.

РЕЗИҐНАЦІЯ ПАНА КОРАБИ

(Оповідання)

4)

Пан інспектор аж тепер звів свої натхнені очі на делеґацію, і аж тепер члени тієї делеґації вспіли помітити, що хоч навальне і м'ясисте тіло пана інспектора бовваніло за бюрком, то шляхетна душа інспекторова вітала дотепер десь, поза межами реального буття... Може вона, замінившись в марку, приклеїлася денебудь, в котромусь з альбомів, а може злинула крилатою платкою під гоояче, африканське небо, сіла собі в тіні струнких пальм, заслухана в пісню далеких морів, чи в тоскливу муринську мельодію.

— Ано пєкнє, мілєньку, — заговорив нарешті пан інспектор голосом з поза світів. — Але, кінець-кінцем, яке вам до того діло, що пан управитель викинув кота за двері? А може йому цей кіт шкоду зробив? А може він йому сметану випив?

— Пане шпекторе! — з'ясовує фактичний стан справи пан солтис, — пан керовнік викинув за двері не такого кота, що то як справжній кіт, а, оґулі Кота, Грицька!

Шітко єдно, мілєньку, — каже пан інспектор, чи це був кіт Грицька, чи Івана, раз він напакостив — його слід покарати.

— Пане шпекторе! — всебічно висвітлює справу пан солтис та й ще руками демонструє — це не був такий леґальний кіт, що то з хвостом і миші ловить, а такий хлоп, Грицько Кіт, презус Шкільної Ради!

— О, о! — ствердили однозгідно обидва панове радні.

Пан інспектор рад-не-рад встає і з надлюдським зусиллям викочує зпоза бюрка барильчасте черевце, одне із замітніших черевець, що їх занотувала історія наших часів, коли б, наприклад, із нього з'їздив возом, то обов'язково треба було б гальмувати заднє колесо. Дрібненькими крочками, які радше спиняли просування його особи, як штовхали її вперед, він наближається до делеґації села Закамарків.

— Ой, куме, будемо биті! — шепче пан радний Околіт панові радному Зазулі.

— Ні, куме, — заспокоює його багатіший досвідом пан радний Зазуля. Мені видиться, що той момент ще не прийшов. Перед биттям все йде крик, а крику ще не було.

В тому часі пан інспектор звільна підкотився до пана радного Трохима О к о л о т а, спнявся на пальці і ніжно погладив пана радного попід бороду. Потім підсунувся до пана радного Герасима Зазулі і приязно, двома пучками пальців скубе його за ніс. Розуміється — обидва панове радні стоять на „ґабтах", ніби почесна варта на параді фаєрманів і хочби тобі чичирк! Після тих фактів пан інспектор наближається до пана солтиса Міколая Кораби, стріпує з його голови павутиннячко, бере гранчасту правицю пана солтиса в свою пухнемньку ручку, розпростирає правицю пана солтиса на всю ширину долоні, впихає туди клубочок павутиння, стискає долоню в п'ястук, ввічливо потрясає ним і каже:

— Пєкнє, пєкнє, добжи ліді, я то відім, що ви хочете сказати мені щось надзвичайно цікаве, щось дуже підхлібне про вашого управителя пана Гніздовича! Правда? Правда? А бачите! А бачите! Ви носите у своєму серці найщиріше почуття, найкращі наміри відносно особи пана управителя, але ви не всилі відповідно висловити ваших почувань, ви не вмієте убрати їх у відповідну форму. Ви хвилюєтесь, бентежитесь, вам не достає відваги... А бачите! А бачите! Та це нічого, нічого, я вже розумію без слів, я знаю, яка прекрасна людина пан Гніздович! Він зложив мені сьогодні, в день моїх уродин королівський дар, королівський дар! Він дарував мені чудову колєкцію поштових марок, між якими є справді білі круки, білі круки; Пан управитель Гніздович — це направду знаменитий педагог, це найкраща учительська сила в окрузі, і тому я не дивуюсь, що ви такі захоплені паном Гніздовичом, що ви такі задоволені з нього!

— Гм... Та то байка, що ми захоплені, — каже пан солтис, але пан керевнік Гніздович — це бунтівник і вивротовець, він нас замкнув по школі і тремав при десять ґрадусах морозу до дванастої години полудня і ми просимо ґримяльни скинути його з директора, позбавити посади і перенести з нашого села, бо ми вже не годні з ним витримати!

— О, о! — притакнули однозгідно панове радні.

Після такої офіційної заяви з боку делеґації, пан інспектор як скочить, як затупоче ніжками та як зрепетує:

— Ци пак — о, о?! Що значить — о, о?! Ви невдоволені з пана Гніздовича? З такої прекрасної людини? Ви хочете, щоб я позбавив його хліба? Щоб переніс його на іншу посаду? Адзюськи! А дзюськи!... Пан Гніздович не буде позбавлений посади, пан Гніздович нікуди не буде перенесений, бо така моя воля! А ви, солтис, коли не годні витримати, то внесіть резиґнацію на руки пана старости! До споглєду; З паном Богом!

Тут члени делеґації пробують дати додаткове вияснення, та це ще дужче подратовує пана інспектора, пан інспектор вже безпосередньо натякає на затрацення клюків, врешті спішними крочками підкочується до дверей та гукає на коридор:

— Янє! Янє, мерщій! Янє, випросіть негайно цих панів із мого ґабінету!

У дверях ґабінету виростає чорною примарою кремезний пан возьний. Всі знаки на небі та на землі показують, що авдієнцію треба важати скінченою.

— Ач який він, хочби і такий пан шпектор! — мелянхолійно завважав пан радний Околіт, коли вже делеґація с. Закамарків злетіла стрімголов по сходах, на долі тріпалась з пороху й опинилася на вулиці, біля саней. — Зразу то й делікатно заговорить, і попід бороду попестить, гей парубок дівчину, і всячину розказує, про білих круків та інше, — а скажеш йому, необачно, щось напоперек, так і спалахне, мов іскра!

Пан радний Зазуля сидів на санях, розтирав потовчене коліно і снував свої рефлексії на тему сьогоднішньої авдієнції:

Е, що не кажіть, а таки зразу видно, що маєш до діла з вченим. Не казав возьному — бери тото за обшівку та повикидай за двері, — тільки каже: Янє, випроси тих панів із мого ґабінету. Інша річ, що такий простюх, возьний розуміє? Пан йому каже виразно: випросіть, я той бере та скидає зі сходів!

— Гм!... Та то байка, що зі сходів, — відповів на те пан солтис Кораба, але хто мені, оґулі, теперички роз'яснить, що воно таке — „резиґнація?" Таж наш шпектор сказав мені леґальни: внеси письменну резиґнацію на руки пана старости... А що воно за дивовижа — ніяк не розберу. Правда, я єстем солтис і член „кола позагородової шляхти", але метрику переписав недавно і не можу так швидко збагнути всіх службових секретів.

(Закінчення на стор. 4)

КОМУНІСТИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПОЕТА-ПАТРІОТА

Від деякого часу комуністи взялися привласнювати собі славних поетів і зв'язувати їхні імена зі своєю партією. Недавно вони проголосили шотляндського поета Роберта Бернса „марксистським революціонером", хоча в його часах ще навіть Маркс не діяв. Згодом подібно окреслено великого американського поета В. Гвитмена. Тепер прийшла черга на „українського Шекспіра" — Тараса Шевченка.

Цього року припадає 60-ліття поселення перших українських імігрантів у Канаді. З цього приводу не-комуністичні українці в Канаді запланували на вересень відповідні святкування. Однак комуністи вирішили випередити їх, організуючи свої власні святкування, які вже почалися. Завершенням цих святкувань має бути велике зібрання в торонтонському Мейпел Ліф Ґарден 30 червня та відкриття статуї Тараса Шевченка в парку Палермо (недалеко Гамільтону) 1 липня. Комуністи твердять, що в тих імпрезах візьме участь 15 000 людей.

Статую, що важить 70 тон і є виконана з ґраніту, прислано з Совєтської Росії на замовлення ТОУК — організації, контрольованої комуністами, яка твердить, що має коло 20,000 членів. Канадійські власті звертають увагу на факт, що багато з тих членів не усвідомляють собі, що ТОУК це одна із найсильніших комуністичних груп у Канаді. Тижневик „Файненшіел Пост" (Торонто) недавно повідомляв, що це теж найбагатша комуністична організація в Канаді, яка розпоряджає мільйоновим майном та контролює деяку кількість підприємств.

Деякі лідери ТОУК були інтерновані підчас війни, а один з них був ув'язнений в Кінґстонській в'язниці в тому самому часі, що й комуністичний вожд у Канаді Тим Бак.

Насправді членство ТОУК є дуже нечисленне в порівнянні з КОМІТЕТОМ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ, що репрезентує кілька організацій протикомуністичних канадійських українців. Всі вони разом мають приблизно до 300,000 членів. Тим не менш комуністи, застосовуючи хитрі маневри, викликають у багатьох людей враження будьто би вони є „льояльними канадійцями українського походження" та справжніми репрезентантами української групи в Канаді.

Інспектор Кен Шекспір із відділу РСМП (Королівсько-Канадійська Кінна Поліція) в Торонті заявив, що на жаль багато українців — льояльних супроти Канади, далося або дасться обманути комуністами в Палермо. „Багато з тих, що візьмуть участь у тому зібранні, без сумніву походитимуть із льояльних канадійців, а може навіть із протикомуністичного Комітету Українців Канади", — заявив цей старшина. „Шевченко є справжнім національним українським героєм. Тільки комуністи в Канаді використовують його ім'я, щоб підсилити свою працю. Тимчасом багато канадійців українського походження не усвідомлюють собі того, що хребтом і керівним чинником у ТОУК є комуністи".

Комуністи твердять, що яких 20 000 українців з Канади та ЗДА прибуде на їхнє т. зв. „культурне, без жадної політичної закраски зібрання".

Льояльні українці з Торонта надіслали прем'єрові Сен Лоранові телеграми, в яких домагаються заборони згаданих святкувань у Палермо.

Згідно з твердженнями старшин РСМП в Канаді та ЗДА зібрано „велику суму" грошей на поширення діяльности комуністів у Канаді власне при допомозі відкриття статуї Шевченка.

Теодор Гуменюк, колишній голова КУК у Торонті, сказав недавно, що палермське комуністичне зібрання має на меті випередити заплановані святкування КУК. „Тільки яких 10% українців у Канаді належить до ТОУК, але комуністи в своїй праці є дуже галасливі та підступні, як теж ведуть свою роботу дуже вміло".

О. Петро Самець, священник Української Православної Церкви в Торонті, заявив, що для льояльних українців зібрання у Палермо „буде тільки комуністичною пропаґандою і більш нічим", а відкриття статуї Шевченка, на його думку, має служити тільки за принаду, яка мала б притягнути тисячі українців-некомуністів на комуністичне зібрання. „Комуністи використовують побожних і релігійних людей, щоб величати режим, який знищив і вбив мільйони українців" — сказав о. Самець.

Поліція твердить, що немає причин забороняти спровадження до Канади статуї Шевченка, бо в тому нема нічого нелеґального, як теж комуністична партія в Канаді та її прибудівка ТОУК не є нелеґальними організаціями.

Д-р В. Кірконел, президент університету Аркадія в Новій Шотляндії, з приводу 1 липня написав таке: „Цілий той плян є нахабною образою для льояльности більшості української спільноти в Канаді. Треба сподіватися, що канадійці інших походжень не дадуться підманути комуністам та не підтримають цього комуністичного шантажу".

О. В. Кушнір, президент КУК, в особливий спосіб осудив „російський дар". Він теж заявив, що КУК негайно розпічне кампанію збирання фондів на статую Тараса Шевченка.

(„Canadian Scene")

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Закінчення сезону в Літературно-Мистецькому Клюбі відбудеться в найближчу п'ятницю, 29-го червня, скрипковим концертом професора В. Цісика, в приміщеннях Клюбу при 149 2-га евеню в год. 7:30 ввечорі. Після того наступить дво-місячна вакаційна перерва в праці цеї передової літературно-мистецької інституції.

ДО ДЕСЯТИРІЧЧЯ СОВЄТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ВІЙНИ

(Закінчення зі сторони 2)

які бреніли в усіх урядових та партійних виступах та декляраціях в перші дні війни, особливо радіопромову Сталіна, — що її цей завжди такий безапеляційно-самовпевнений тиран, запинаючись, тремтячим тоном виголосив до „дорогих братів та сестер", безперечно, слід пояснити несподіваністю для кремлівських диктаторів не самого факту гітлерівського нападу, а сили його удару і виявленої при цьому низької боєспроможности червоної армії, що часто в панічному безладі швидко відкочувалась від совєтських кордонів, тонучи в масовім дезертирстві.

Як же погодити це безперечне усвідомлення в Кремлі неминучости „втягнення" СССР в майбутню світову війну й багатолітнє інтенсивне готування до неї з виявленою в ній совєтською непідготованістю навіть тільки до оборони країни? Питання здається тим більш загадковим, що в своєму форсованому озброєнні тоталітрна совєтська держава не мала ніяких перепон, нехтуючи найконечнішими життьовими потребами людности й маючи мільйони безплатних в'язнів - рабів. На нашу думку, розгадку цієї загадки слід шукати в самій суті совєтського тоталітаризму й породжуваній ним психіці мас. Совєтська тоталітарна система справді дає державі далеко більше можливостей і полегшень у виконанні завдань державного маштабу, в тому й у озброєнні, ніж їх мають демократичні держави. — Проте там, де людину цілком знеосіблено, перетворено в автомат, де над усіма її почуттями домінує самий лише страх де живу людську думку, особисту ініціятиву й хист заступають стандартні партійні директиви, де керівники підприємств дбають передусім про те, щоб бодай на папері „перевиконати" плян і мати якнайбільше „ударників" та „стахановців", а злидненні робітники — щоб будь як збільшити свої мізерні заробітки, — там годі шукати стимулів до свідомої, сумлінної, доброякісної праці, до ефектовности виробництва і органічної пов'язаности його окремих процесів, там над усім державним життям, над усією державною системою виробництва, розподілу і транспортування завжди тяжить — мертвий бюрократичний автоматизм. Цілком природно, це не так впадало в око за мирного часу, але гостро далося взнаки, особливо на відсталому російському транспорті, і тяжку годину воєнного лихоліття, що виявила, попри все шалене готування Совєтів до війни, ту технічно-матеріяльну й організаційну непідготованість їх до неї, яка мало не довела їх до повної катастрофи, як би не американська допомога й нацистські злочини.

Автор цих рядків ужі після війни мав розмову з колишнім совєтським військовим, який в кінці 30-ох років працював на одному уральському артилерійському заводі, що буквально приголомшив його своїми розмірами, модерним устаткуванням, шаленими темпами й величезним обсягом свого виробництва. Напередодні війни той самий совєтський старшина був призначений командувати артилерійською бригадою в районі Кам'янця Подільського і був приголомшений уже зовсім іншим: було багато гармат, було й багато набоїв... але невідповідних калібрів, було багато тяглових засобів, але... бракувало пального і вояки мусіли руками виштовхувати гармати з невилазного болота польових доріг. Настирливі вимоги з цього приводу в незліченних інстанціях мало допомогли справі, і совєтський старшина із своєю бригадою, ледве німці перейшли кордон, опинився в їх полоні. За його словами, те, що вони побачили на фронті, приголомшило навіть багатьох досі щиро відданих совєтській владі людей. Іронічні зауваження вояків — ставали дедалі більш відвертими й саркастичними, а з очей, з тону голосу, з рухів — почало вириватись обурення. Вони почули: їх обдурено, зраджено! Вони немов тільки там усвідомили, що доти були лише автоматами, хоч у кожного з них є і власний розум і власна душа. В масах ще більш посилились антисовєтські настрої. — Проти совєтської влади, крім породженої нею самою непідготованости до війни, повстав другий, ще грізніший „внутрішній ворог" — раб, що захотів стати людиною!

Відтоді минуло 10 років, — і багато і надзвичайно мало, особливо щоб хоч трохи змінилась за чей час суть совєтського тоталітаризму й породжувана ним психіка підсовєтської людини. Сподіваймося, що ті самі чинники стануть могутніми союзниками вільного світу в його майбутній рішальній сутичці з червоним фашизмом.

СВІЖІ АЛІЯНТСЬКІ СИЛИ ДЛЯ КОРЕЇ

Об'єднані Нації, 26 червня. — У відповідь на заклик аліянтського головного командування, Злучених Держав та генерального секретаря О. Н. в справі висилки нових аліянтських військових підкріплень на фронт в Кореї, перша відгукнулась Греція, заповідаючи висилку ще одного батальйону. Британія зі свого боку заповіла збільшення свого постачання на фронт, тоді як Туреччина заповіла заміну свого експедиційного корпусу свіжими силами. В найближчих днях очікується позитивної відповіді теж від інших країн, що беруть активну участь в цій війні Об'єднаних Націй проти комуністичного напасника в Кореї.

КОМУНІКАТ
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Праця УККА останнього часу.

Український Конґресовий Комітет Америки дав ініціятиву до створення Культурної Ради, яка перебуває в стадії формування. На засіданні Екзекутивної Ради УКК-ту дня 15 червня ц. р. затверджено випрацьований Ініціятивною Комісією статут Культурної Ради.

Заходами й коштами УКК-ту вийшла з друку та розіслана до філій і відділів УКК-ту книжка в англійській мові під назвою: „Історія Українського Конґресового Комітету Америки" (1940-1951).

Канцелярія УКК-ту експедіює тепер резолюцію конґресмена Керстена, прийняту Конґресом і видруковану в конґресових рекордах, яку внескодавець зголосив на підставі матеріялів, поданих йому головою УКК-ту. У резолюції внескодавець підкреслив, що всі поневолені Совєським Союзом народи, а в першу черегу український, це природні союзники Америки в боротьбі за тріюмф свободи в світі.

УКК склав договір з проф. Володимиром Січинським у справі видання англійською мовою матеріялів і споминів чужинців, зокрема анґлосаксів, про їх перебування на Україні й Московщині в XVI, XVII і XVIII сторіччях. Автори спогадів підкреслюють з особливим натиском високий тоді рівень культури в Україні та низький її стан у Московщині.

У найближчих днях вийде з друку звідомлення УКК'ту про збірки до Українського Народного Фонду за 1950 р., як додаток до українських щоденників „Свобода" й „Америка" та тижневика „Народне Слово".

У зв'язку зі збірковою акцією до Українського Народного Фонду на 1951 р. УКК видав 60,000 примірників конспектів з інформаціями про УНФонд та із закликами до складання Національного датку за 1951. Розсилка конспектів разом із адресованими конвертами до УКК-ту пічнеться після розсилки звідомлення УНФонду за 1950 р.

В останньому часі переорганізовані комісії УКК-ту. Тепер діють та урухомлюються такі комісії: 1. внутрішних зв'язків, 2. зовнішних зв'язків, 3. організації товариств американських приятелів України, 4. видавничих справ. — Незалежно від того діє статутова комісія, покликана до життя останнім Конґресом американських українців з листопада 1949 р.

Дня 19 квітня 1951 р. відбулися збори відновленої „Федерації американців середньо і східно - европейського походження". На зборах були представники 8-ох народів, а між ними представники УКК-ту. Голову УКК-у проф. Л. Добрянського вибрали заступником голови „Федерації".

Між 16 і 20 травня 1951 р. відбувся у Вашинґтоні заходами урядових американських чинників 6-тий Конґрес для справ громадянства. У ньому взяли участь представники УКК-ту, як це вже було проголошено в пресі.

У справі територіяльних змін на українсько-польському кордоні, доверщених Москвою та Варшавою, УКК вислав відповідний меморіял до Департаменту Стейту, в якому подає до відома свій протест проти нехтування Москвою прав українського народу рішати самому про свої територіяльні справи.

УКК запросив був на засідання Екзекутивної Ради недавноприбулого з Німеччини бувшого члена Президії У. Н. Ради та її Виконного Органу, доцента Г. Денисенка, який давав інформації про працю УНРади та її Виконного Органу. Крім того переведені з центом Денисенком ще додаткові розмови на засіданні Президії Комісії для внутрішніх зв'язків.

На засіданні Екзекутивної Ради УКК-ту дня 15 червня 1951 р. розглянені деякі точки, що їх запропонував як проєкт зміни статуту УКК-ту на черговому Конґресі Український Робітничий Союз у зв'язку з плянованим своїм вступом до УКК-ту. Для остаточної полагоди всіх питань, зв'язаних із вступом Українського Робітничого Союзу до УКК-ту вибрано на цьому засіданні окрему комісію з двох членів, яка має довести справу до кінця.

Ukrainian Congress Committee of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.

ДЕЩО ПРО АМЕРИКАНСЬКИЙ COMMONSENSE

Американські школи мають відмінний характер від европейських. Вони формують спосіб думання зовсім інакший, ніж школи в Европі. Практичний підхід переважає так дуже, що лише окремі одиниці бувають спроможні самотужки надолужити брак навичок абстрактного мислення, здатности аналізувати поняття і точно висловлюватись — таких звичайних в Европі. Зате американець набуває на шкільній лавці реальне поняття про навколишній світ, здоровий і розважний погляд на те, що можливе і що ні, рішучість та багато практичних якостей організаційного характеру, технічні уміння з різних професій.

Оця початкова орієнтація, дана школою, підтримувана духом американського суспільства і його способу життя є характеристичною прикметою і американських учених у їх науковій праці. Орієнтація і загострення уваги в бік об'єктивної дійсности, організаційна здібність, конкретний — а не абстрактний — спосіб мислення, завжди цілеспрямований чи зрозумілий як передумова дії, знання практичної сторони життя і вміння скоро рішати — це типові ознаки американської наукової праці.

В американській школі проявляється ще одна соціяльно-психологічна риса, яка характеризує ціле американське життя і яку американець набуває більше в житті, ніж безпосередньо в школі, — це т. зв. американський commonsense.

Під цим поняттям скривається сума зразків поведінки, мислення і почувань, які трудно окреслити чи визначити певними словами. Не має він нічого (як ми б хотіли думати) простацького і не є самим лише загостренням практичности. Не є це наш простий, здоровий, хлопський розум. Commonsense проявляється головно ірраціональним способом мислення і рішення, що відзначаються гострим відчуттям дійсности, чого не мають такою мірою розвиненим европейці.

Американець відчуває, що дійсність є якраз така, а не інакша, хоч не зможе вам сказати і пояснити — чому. Тому в Америці, цікавлячись поглядом іншого, запитують радше про відчуття, ніж про його думку. (How do you feel about that?).

Тому так часто можна почути серед українців чи европейців узагалі багато дивувань з приводу проявів американської політики, бо ж і вона зумовлена американським commonsense-ом. Тому то для призвичаєного до систематичности, абстрактности і логічної послідовности европейця так мало зрозуміла.

І. Ярема

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, Ілл.

Свято „Амерікен Дей"

В дні 20. травня улаштувала українська громада в Шікаґо велику манифестацію з нагоди „Амерікен Дей".

Велика, бо кільканадцятьтисячна громада зібралася на вулицях Райс і Лівіт, де сформувався величавий похід. — Звідсіля рушив похід вулицями до авдиторії школи Шопена. Вражав зразковий порядок. Похід очолювали орхестра в комбінованих синьо-жовтих одностроях та організації Ветеранів американських і українських армій та скавтів і пластунів в одностроях. З черги ми бачили в поході парохії гр. кат. церкви св. о. Николая та православних св. Володимира і св. Покрови зі своїми парохами на чолі як теж всі їхні прицерковні організації — Братства і Сестрицтва і шкільну дітвору. — Дальше — членство асекураційно-допомогових організацій — УНСоюзу, Провидіння й УРСоюзу, а відтак членство українсько - американських організацій загально-громадського і політичного характеру, жіночі і молодечі товариства. Всі вони мали свої прапори і орієнтаційні написи. Врав участь у поході теж амер. генерал Юл. Клейн, що його головний святочний комітет міста Шікаґо визначив на головного промовця на цьому святі. В його товаристві бачили ми п. І. Дужанського, президента Ліґи Американців Українського Походження в Шікаґо, що спонзорувала цю манифестацію, як теж її почесного голову, адв. Р. Смука.

Після прибуття походу до авдиторії відбулися там манифестаційні збори, які після відспівання американського гимну хором церкви св. О. Николая — відкрив п. І. Дужанський короткою і ядерною промовою-привітом. З черги адв. Роман Смук виголосив в українській мові промову про значіння цієї манифестації та взивав на американському примірі вчитися нам основ правдивої демократії. На закінчення своєї інтересної промови представив зібраним головного промовця Комітету, генерала Юлія Клейна. Його знаменито виголошену промову, що часто-густо заторкала актуальні політичні теми та мала богато цікавих моментів приймала святочна громада частими оплесками.

Після відчитання відповідних резолюцій п-нею Шіян — голова Дужанський закрив офіційну частину свята.

В другій частині свята панна Филліс Врави, телевізійна і радієва співачка разом зі своїм партнером-акомпаніятором запродукувала низку пісень, що їх публика принимала теплими аплявзами.

В загальному слід підкреслити незвичайно відрадний у нашому житті об'яв, а саме заманіфестування перед нашим, а зокрема чужим загалом єдности всеї громади української крови і походження без уваги на місце народження, час прибуття на землю Вашинґтона, віровизнання чи політичні переконання.

Ми бачили там молодь зі східних ізахідних чи інших земель України („СУМА", „Пласт", „Добрус"), як теж вже тут народжену (скавти), ми бачили ветеранів, що боролися за ідеали демократії і свободи під зоряним американським прапором, як теж і тих, що боролися під синьожовтими прапорами проти тих, які заперечували і заперечують народам свободу.

Вачили ми теж маршуючих згідно в рядах членів і провідників таких організацій як УНСоюз, Провидіння, УРСоюз.

Цей образ з'єднаної українсько-американської спільноти в Шікаґо повинен бути навіть для крайнього песиміста підбадьоруючим виявом вартости українського елементу.

Це смімо твердити не тільки на основі оцеї манифестації, бо бачили ми це і на інших, суто-національно-українських святах у минулому році як Листопадове, Чупринки чи 22 Січня.

Не треба отже згадувати, що такі манифестації, де наша громада виступає з'єдинаво є незвичайно важним атутом перед чужинцями, які нас при всякій можливості обсервують, аналізують, числять і т. п.

Ще слід ствердити, що манифестація з 20. травня відбилася незвичайно прихильним відгомоном на сторінках великих шікаґовських щоденників, як „Геральд Амерікен" — „Шікаґо Трібюн" і ін.

Вони помістили ширші звідомлення про перебіг манифестації з численними знимками, а „Геральд-Амерікен" майже на місяць наперед містив вістки про підготовку української манифестації. У своїх численних виданнях-часописах — видавничий концерт Герста помістив в цілости промову-привіт голови Ліґи Американців Українського Походження, п. Дужанського, побіч телеграм-привітів губернатора стейту Іллиноіс і мейора міста Шікаґо.

В загальному треба ствердити вповні додатний успіх манифестації — зокрема для спопуляризування нашої справи взагалі як теж виявлення на зовні життєздатности американсько-української громади міста Шікаґо зокрема.

Праця вложена у зразкову організацію манифестації оплатилася вповні.

Н.

Український День

Українська Союзова Громада переводить тепер мобілізацію своїх сил й ударних комітетів, що мають дати нам „Великий Народний Здвиг" в день 15. липня б. р. Відділи УНСоюзу у нас вже оформлені, вже знають свою силу й спроможність. Є такі, що досягли 2000 членів й думають дальше багатіти членами як 221-ий відділ, що став першим на всю Америку. І коли взяти під увагу останніх 15 років, від коли в нас рік річно влаштовують Дні УНСоюзу, то цей відділ, за згаданий період часу зріс чотирократно. Відділ 379-ий, славне Братство св. Юрія Побідоносця — потроївся, а подвоїлися відділи 106, 125, 220, 259, 252, 301, 107. Не хочу вичисляти відділів, що мовчать, мабуть тому, що „благоденствують", бо тоді образ шікаґовської громади, коли йдеться про Український Народний Союз, був би вправді повний, але не такий гарний, а треба про гарні речі писати й говорити, бо це нас підносить на дусі. Отже в часі, коли Ватько Союз за останніх 15 літ подвоївся, то Шікаґовський Союз потроївся. Значить перевиконав норму. І сталося це без жадних рішень, без ухвал, як це було свого часу рішено у Филаделфії (не в гніві це сказано, бо зі славою Филаделфії війни не хочемо вести — навіть холодної), а прямо впертою працею. Тепер Союзове життя у нас веселіше і заможніше. Потроїлося членство, потроїлася і праця. Як і кожного року за останнє 15-ліття так й тепер громада наша віддасть знов честь тим першим піонірам великої тепер організації, а рівночасно переведе перегляд своїх сил, щоби збагнути, що ще треба й можна зробити для зросту УНСоюзу. Звичайно вибираємо, щороку королеву популярности, виберемо її й цього року. Вже такий цей світ, що з жіноцтвом треба держати, а зокрема тоді, як воно ще й зорганізоване. Всіх дівчат, що хочуть взяти участь у конкурсі й мати місце на сторінках преси, просимо до участи, якщо вони членами УНСоюзу. Голоситись до своїх відділових секретарів. Всю велику 40-тисячну громаду українців в Шікаґо просимо не забути за день 15 липня — День УНСоюзу, день Великого Українського Здвигу!

Степан Куропась

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ЗА ВРОЖАЙНІСТЬ

Рада Львівського філіялу Академії наук УССР з участю вчених, стахановців підприємств, передовиків сільського господарства области відбула своє перше засідання під проводом Й. Штокала. Темою наради першого засідання було обговорення доповіді Г. С. Кіяка — „Про заходи до підвищення врожайности сільськогосподарських культур в західних областях", а також обговорення „привітального листа найбільшому корифею науки".

ЖИТО ЦВІТЕ

Управління гідрометеорологічної служби УССР повідомило, що цього року умови погоди сприяють і повинні надалі сприяти доброму розвиткові сільськогосподарських культур. По всій Україні пройшли теплі дощі. Протягом першої декади травня в центральних та північних районах опади перевищили 20 мм., а в гірських та південно-західних — понад 40 мм. У висліді озимі культури почали колоситися раніше, ніж звичайно. В Ізмаїльській області в половині травня зацвіло жито, якого висота місцями сягнула „росту людини". В усіх областях пройшло або закінчилося в вийнятково сприятливих умовах цвітіння садів. Скрізь відмічається багато зав'язі плодів та ягід.

„У. Д."

• РОЗШУКИ •

Пошукую брата **ІВАНА ГЛИНЯНСЬКОГО** зі села Лодини долішної, пов. Ліско. Мав перебувати з родиною в Німеччині. Хто знає про нього або його родину, прошу повідомити на адресу: **Wasyl Hlinianski, 2908 Weir Ave., Weirton, W. Va.** Заграничні ґазети прошу про передрук.

Пошукую **ЮРКА САЛАГУБ** з Бyдинець, пов. Сокаль. Мав би перебувати в Барі, околиця Торонто, Канада. Хто знає про нього, або він самий, прошу зголоситись до:
THEO. PETRYSHYN
8-10 Ave. B, New York, N. Y.

Пошукую **ВАСИЛЯ ДОЛОШИЦЬКОГО** зі села Ялин, пов. Сянік, Західна Україна. Хто знає про нього, або він самий, прошу зголоситися на нище подану адресу. Заграничну пресу прошу про передрук.
WASYL DOLOSZYCKI
6944 Columbia Avenue,
Hammond, Ind., U.S.A.

• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ •

НА ПРОДАЖ

З причини хвороби мусить продати добре вироблену

ГРОСЕРНЮ і ДЕЛІКАТЕСЕН

на долині міста. Торгує тижнево $1.600—$1.800. Низький рент. Ціна дуже умірковaна.
Phone: AT 9-6650
Позамісцеві прошу писати:
WM. PASTUCK
106 E. 96th St., New York 28, N. Y.

• РЕАЛЬНОСТИ •

ЧИ ХОЧЕТЕ МЕШКАТИ

поза містом та мати дохід з бизнесової реальности. 4 умебльовані апартаменти, 2 ґазолінові помпи, дуже добре приміщення на інтереси в кожну пору року. Прихід $200 місячно тільки з апартаментів. Приблизно 1 акер землі межи New Brunswick і Plainfield, N. J. Напроти Hadley Airport. Ціна $22,000. Голоситися до:
J. D. DESMOND
Stelton Rd.
New Market, N. J.
Tel.: Dunellen 2-2803.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11. до 1. попол. Еґзамінація $3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхурі, ревматизм, переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4—7. В неділі зачинено.

Dr. J. DERUHA
128 EAST 86th STREET
New York City
над станцією собвею Лексінґтон Евеню.
Місце має осередне положення, доступне з усіх боків.
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні:
10—2 і 4—9 год.
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильності й ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьтеся мене з повним довір'ям. — Точні огляди, включаючи й провірку крови, $3. ПОКІНЧИВ СТУДІЇ В ЄВРОПІ.

РЕЦЕНЗІЯ

ТИПОЛОГІЯ КРЕЧМЕРА И ОСОБИСТІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЮДИНИ

У німецькому науковому журналі „Archiv fuer Psychiatrie u. Zeitschrift Neurologie том 186, ст. 30-45 появилася розвідка українського автора **д-ра Ярослава Т. Петришина** з Ню Йорку п. н. „Untersuchungen zum Problem der Konstitutionstypologie bei Ukrainern"

Автор поставив собі завдання дати відповідь на два конкретних наукових питання: 1) чи можна виявити тісний загально-обов'язуючий зв'язок поміж будовою тіла і основними рисами характеру й психіки особистости. 2) Чи Кречмерова типологія, застосована до якоїсь національної групи, потверджується також тоді, коли поруч загальної типологічної діягностики послужитися також удосконаленими методами соматологічного й психологічного досліду.

Ця праця з ділянки антропо-типо-психології заслуговує на увагу з двох причин: 1) мало в нас дослідників, що займаються питаннями психології та споріднених дисциплін, 2) оце вперше застосовано, вдосконалену дослідами Толля, Моллісона, Фольмера, Лямпартера, Горст-Кіблера, Кречмерівську типологічну теорію про взаємний зв'язок поміж будовою тіла і властивостями психіки й характеру — до особистостей української людини.

Щоб осягнути поставлену перед собою наукову мету, автор завдав собі чимало труду бо не лише використав багату наукову літературу з ділянки психології та споріднених дисциплін — антропології й соматології, але й виконав цілу низку практичних дослідів із 419 нормальними особами української національности.

При тому д-р Петришин достосував тестовий матеріял до вимог і потреб української людини, а саме послужився українською абеткою та українським словництвом.

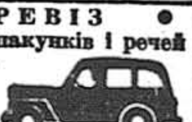
На підставі дослідів, переведених методою соматологічних та психологічних даних, автор прийшов до висновку, що, не зважаючи на різнородність стосованих ним метод, можна ствердити тісну взаємозалежність поміж будовою тіла і психічною поставою особистости, а далі, що при допомозі Кречмерівської типології та удосконалених на її підставі психологічних метод досліду можна також типологічно окреслити членів української національности, хоч і треба запровадити деякі модифікації й коректури так у типологію Кречмера, як і в психологічні методи досліду, достосовуючи їх до потреб української людини.

До цієї констатації й обмежується спроба д-ра Петришина. Дальші ствердження й висліди вимагають нових студій.

Шкода, що в бібліографії український автор не подав ані однієї української позиції. У чужомовній науковій розвідці це мало б пропаґандивне значення. Так само не зручний вислів на початку праці — „члени однієї східно-европейської національної групи", хоч у наголовку і в дальшому тексті автор вживає терміну „українець".

В. Б.

• ПЕРЕВІЗ •
пасажирів, пакунків і речей
у місті, поза місто і на дальшу віддаль.

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.
Голоситися: 6-10 рано і 6-10 веч.
Телефон: CY. 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа **доконче** подати під яким числом в розшуках була надрукoване прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАД-Комітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19900 Коцюбу Костя і кревняків з родини Добрянських з с. Тарашани (Серет, Буковина) від Дмитра Добрянського. **Українські газети в Европі просимо передрукувати.**

19901 Пікуласа Андрія сина з с. Бартошів від Хилєвко Варвари.

19902 Миськів Михайла з с. Городилів (Золочів) і Кучера Теодора з с. Підлипці (Золочів) від Миськів Федора.

19903 Рідних і знайомих з с. Селиська (Бібрка) від Небельського Миколи.

19904 Ступчицького Адама, с. Михайла і Юлії з Пістиня від Шпак Володимира.

19905 Фріка Галину від Залія Сергія.

19906 Мороз Іван і Семена та Кульчицького Михайла, Драгу Олексія і Грицька від Стефана Драги.

19907 Назарову Настю і її брата, що оженився з Хавронкою Стецьковою, обоїх з с. Бацуки (Крем'янець, Волинь) від Чумаченко Домініки з д. Березій.

19909 Когут Ілька, вуйка з с. Межиброди (Стрий) від Равлінко Григорія.

19909 Бачик Володимира з с. Малковичі (Перемишль) від Голуб Володимира.

19910 Ромах Івана, з табору Корбах від Василини Петра.

19911 Билень Броню із Сколього (як за чоловіком невідомо) від Кошів Андрія, с Федя.

19912 Івашків (Івашкевич) Петра з с. Сласне (Зборів) від доньки Івашків Ольги.

19913 Куземка Андрія (Австрія) від Куземки Олекси. **Українські газети в Европі просимо передрукуювати.**

19914 Петруковського Михайла і Вінцуся з с. Бережне (Столін) від Ковалевської Меланії, д. Олени з д. Петруковської.

19915 Дзьона Сидора від Бориса Петра з с. Свистільники (Рогатин).

19916 Закревську Ганну Василівну з Києва (тепер Ню Йорк?) від Амбурґер Володимира.

19917 Пришляк Стефана і його дружину Еву з д. Кіселевич від Кіселевич Теодора, с. Константина і Анни.

19918 Іваненка Нихтодія Максимовича з Полтавської Губернії, Роменського повіту від Ярового Івана.

19919 Тихмановича Андрія з с. Дубова (Волчин) і Васько Андрія та Григорія з с. Логова (Жовква) від Тихмановича Павла.

19920 **До людей доброї волі.** Хто виставить ашуранс молодому, бездітному подружжю в Англії? Всю дорогу заплатять самі і звернуть всі кошти.

19921 Волинець Надю з с. Деркачі (Сумська обл.) від Стан Ольги.

19922 Пересада Калину (з дому Самарчук) із Софіполя (Таращa) від Панамарчук Петра.

19923 Анну з Маєвських Чуприк (Бруклін?) від Ґулька Францішки.

19924 Рідних і знайомих з м. Хоросткова (Копичинці) від Павла Ольховецького.

19925 Кіпкало Петра, Маркіяна, Василя і Полікарпа, Мокляк Івана і Михайла всіх з Великих Солонців та Руденко Михайла і Миколу з Нових Санжарів від Кіпкала Якова.

19926 Рідних і знайомих з с. Закомаре (Золочів) від Якова Прокопа, с. Павла.

19927 Іванів Івана з с. Петранка (Калуш) від брата Іванів Михайла.

19928 Винявського Василя з Миколаєва над Дністром від Челядин Григорія.

19929 Кревних і знайомих з Бучача від Мельничук Василя.

19930 Пугача Володимира з табору Авґсбурґ від Скрипка Еви.

19931 Сьома Дмитра з с. Конюшки (Рогатин) тепер в Ню Йорку від Сьоми Івана.

19932 Попівчак Марію з д. Ханас від сестри Антоніни Дівик з д. Ханас.

19933 Шут Горпину з роду Мосіюк з Ярославич (Дубно) від Надії з Мосіюків Шех, доньки Оксентого і Йоганни.

19934 Масюк Филипа і Івана з Грушова (Дрогобич) від д-ра Ковальського Івана, сина Федора з Борислава, вул. Поток 1115.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
101 S. 13th St., Philadelphia, Pa.

Резиґнація Пана Кораби

(Докінчення зі сторони 2-ої)

Члени делеґації зосереджено призадумались над цим заплутаним питанням, а далі пан радний Гераним Зозуля каже:

— Радили вам внести резиґнацію?

— Резиґнацію.

— На письмі?

— На письмі.

— На руки пана старости?

На руки пана старости .

— Пане Міколаю! — зрадів пан радний Герасим Зозуля, визначний власник расового бугая і машинової молотарки — пане Міколаю, справа ясна, як сонце: пан шпектор особисто радив вам, щоб ви внесли скаргу на нашого управителя до рук пана старости! Ви ж пригадуєте собі Тимкові слова: „Не поможе пан шпектор — резиґнувати просто до пана старости!" Отож воно тепер і є: резиґнація, це й мусить бути така скарга на письмі. Бо з панами на писок то взагалі не варто балакати. Пан собі жадає, щоб йому все стояло чорне на білому. Біжіть тепер борзо пане Міколаю, на трафіку, купіть аркуш аперу і не гаючись — пишіть резиґнацію!

На другий день доручено панові старості разом з іншими урядовими актами ще й таке письмо:

„До пана Повітового Старости в Б...

Низще підписаний, Міколай Кориба, яко солтис у с. Закамарках, вносить отсим на руки пана старости резиґнацію з поводу, жи низше підписаний не може довше витримати з новим паном керовником. Новий керовник школи, пан Гніздович, це українець і вивротовець, ходить до читальні, і бавиться в політику. А дня 12. ІІ., ц. р., пан Гніздович замкнув по школі, гей бахурів, при 10 ґрадусах морозу, пана Міколая Корибу, яко солтиса, і пана Герасима Кукулку, і пана Трихима Околота, яко радних і тримав їх так до дванастої години полудня. Позаяк то є велика образа гонору самоуправної влади, низше підписаний просить усильно Пана Старосту, прийняти його резиґнацію, а пана Гніздовича скинути з директора, відібрати йому посаду й оґулі, ґремяльни, забрати з нашого села.

(Печатка, підпис)"

...До тижня — пана солтиса Корабу, „на його власне бажання" звільнили з посади солтиса в селі Закамарках, а пан Роман Гніздович залишився надалі директором школи.

(Кінець).

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. червня 1951 р. помер

ГРИГОРІЙ ШАҐАЛА,

піонір українського життя у Филаделфії, член - основатель першого запомогового Т-ва „Любов", Т-ва „Просвіта", Т-ва „Українсько-Американських Горожан" в 1900 р., а дальше член-основатель і касієр в 1907 р. Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. Союзу в Найставн-Филаделфія, вкінці орґанізатор Народного Дому і Укр. Школи тамже.

Покійний родився 1876 р. в селі Клоковичі, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишив у смутку замужні дочки Розалію, Олену і Франціщку та синів Harry і Emila, і внуків Стефана і Дениса.

Похорон відбувся 25. червня з дому жалоби до катедр. церкви Неп. Зач. Преч. Діви Марії при Фреклин вул., а відтак на цвинтар у Факс Чейс. — В. И. П.!

Родина.

Дня 12. червня 1951 р. помер у 61. році життя

НИКОЛАЙ ТЕЛЬОВИЧ,

довголітний член і предсідник від. 179 У. Н. Союзу в Ст. Луїс, Мо.

Покійний походив зі села Язловець, пов. Бучач, Зах. Україна. Був активним в громадськім життю, та не жалував жертв на добродійні цілі. Полишив у великім жалю жінку Емілію, сина Николу, дочки Теодозію і Марію, та зяті і внуки.

Похорон відбувся 15. червня з погребового заведення до укр. гр.-катол. церкви Усп. Пр. Діви Марії, а відтак на цвинтар Резорекшен. — В. И. П.!

М. Паращак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Від. ім. Петлюри ч. 189, запрошує членів на піврічні сходини в дні 30. червня ц. р.(субота), в год. 5. попол., в Укр. Клюбі при вул. Джерментавн ч. 1938-40, на котрих секретар відділу зложить звіт за пів року. Члени повинні сплатити вкладки перед днем сходин, а найпізніше в год. 4. попол. в дні сходин, щоби секретар не згадував у звіті нікого з членів як довжника. Вкладки за липень буде секретар приймати в суботу, дня 7. липня, в год. 5—7 ввечорі в Укр. Клюбі при вул. Френклин. — Управа.

БАЛТІМОР, МД. — Управа від. 337 ім. Івана Франка, повідомляє, що збори відділу відбудуться в неділю, 1. липня, в год. 11:30 (по Сл. Божій), в салі української церкви, 524 S. Wolfe St. На деннім порядку, між іншим, видача чеків-дивіденди від У. Н. Союзу і обговорення справи вшанування 25-річного заснування нашого відділу. — За управу: О. Стельмах, секр.

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-[illegible]
Дві нові в модерні[illegible]
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці [illegible] стану.
ІВАН БРОЩАК, [illegible]

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

НОТИ

Осип Залеський:
Чоловічі хори:
1. Наш Клич
2. Ми Вернемось
25 ц. один прим.
На один голос з фортеп.
„ТУГА"
20 ц. один прим.
Замовляти в:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ДЕЯКІ ФАКТИ ПРО НЕРВОВУ НАТУГУ И СПАННЯ

Чи вам звісне, що довгі безсонні й неспокійні ночі приходять часто від нервової натуги? Така безсонність забирає людині потрібну життєву силу і залишає її багато разів виснаженою й подратованою, а це ще більше причиняється до натуги.

Звісно, що здоровий, спокійний сон можна часто осягнути без небезпечних ліків, коли облегчити нервову натугу. Оцим ділимося радісною вісткою, що це можна зробити заживанням нових чудових табличок, які щойно віддано до вжитку загалу.

Якщо оця вістка вас цікавить і ви відчуваєте, що такі таблички вам поможуть, ви можете дістати їх без лікарської рецепти, коли вишлете оцей вирізок до: **OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 158, Box 762, Peekskill, N. Y.** Звідти пришлють вам 100 табличок за $3.00. Хоч це виглядає дорого, одначе на ділі припадає тільки три центи за одну табличку. Отже це мала заплата, якщо брати до уваги прислугу.

Ім'я ______
Адреса ______
Місцевість ______ стейт ______

ЖОВЧОВИЙ МІХУР ТЕРПЛЯЧІ НА ПЕЧІНКУ

НАЙДУТЬ ПРИПИНЕННЯ ТЕРПІНЬ, ВИКЛИКАНИХ НЕДОСТАЧЕЮ ЗДОРОВОЇ ЖОВЧІ

Радуйтеся ви, що терпите.

Терплячі на жовчевий міхур з тієї причини, що їм недостає здорової жовчі, можуть доглянути в оповістці про чудовий препарат, який діє з замітним успіхом. Хто терпить від пригноблюючих спазмів, шлункових і жовчевих мук, що походять з недостачі жовчі, розповідають тепер про замітні висліди після вжиття оцеї медицини, званої ҐАЛЮСІН, яка має дивну силу для підримки доплину здорової жовчі. Продається з запорукою повного звороту грошей.

За спеціяльним порозумінням читачі цеї газети можуть дістати **GALLUSIN** по зниженій ціні. Тільки вишліть про це повідомлення до **SUMLAR CO., Dept. A-365, при 2700 CHURCH AVE., BROOKLYN 26, N.Y.,** а дістанете дві тридолярові пачки тільки за $5, значить за знижкою $1 на правильній ціні. Не посилайте грошей. Заплатите поштареві при доручені.

Імя ______
Адреса ______

ДОБРІ ВІСТІ ПРО АСТМУ

Сповіщають, що новий лік, званий PENNYL, приносить швидку чудову полекшу для тих, ХТО ТЕРПИТЬ ВІД АСТМИ.

Кажуть, що АСТМАТИЧНІ АТАКИ присвистування, кашлю, душливости й томлячого дихання нагло лагідніють підо впливом цієї замітної медицини. Багато людей, які давніше почувалися ослаблені й з натугою шукали відпочинку внаслідок таких осоружних атак, тепер радісно признають, що осягають полекшу по роках вже після зажиття першої дози.

Якщо ви терпите внаслідок докукульної АСТМИ, не отягайтеся якстій післати по ПЕННИЛ. Можете дістати його по спеціяльній ціні, коли вишлете оце повідомлення разом з вашим повним іменем і адресою до **OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 308, Box 762, Peekskill, N. Y.** Звідти вишлють вам дві три-долярові пляшочки тільки за $5, тобто дають знижку $1 на звичайній ціні. Не посилайте грошей. Заплатіть просто листоноші при доручуванні. Одначе зробіть це тепер, бо припас невеликий.

Імя ______
Адреса ______
Місцевість ______ Стейт ______

ДОБРА ВІСТКА ДЛЯ МУЖЧИН

Чи ви нервуєтесь, чуєтеся змучені й вичерпані? Чи чуєтеся ослаблені й виснажені так, що не можете втішатися радощами, які природа призначила для вас? Для нової енергії і життєздатности заживайте HEXTRONE. ГЕКСТРОН містить зрівноважені вітаміни, потрібні для втримання того життєдайного почування. Без уваги на те, яких засобів ви вживали давніше, зажийте ГЕКСТРОН і переконайтеся на самому собі, що він може зробити для вас, як уже зробив для тисячів мужчин, які втішаються тепер найбільшими радощами через заживання ГЕКСТРОН-у. Правильна ціна на ГЕКСТРОН є $4.00 за одну пачку. Одначе за спеціяльним порозумінням для читачів цеї газети ви дістанете цінну знижку. Тільки вишліть оце оголошення до **BERJAC PRODUCTS., Dept. Z-58, 308 Flatbush Ave., Brooklyn 17, N. Y.,** а дістанете дві пачки ГЕКСТРОН-у лише за $5.00, отже знижку $3.00 на звичайній ціні. Не треба навіть посилати грошей. Заплатите поштареві, коли принесе пачку. ГЕКСТРОН продається з гарантією звороту грошей, як не будете вдоволені. Затямте собі: Перша тайна кожного успіху — це діяння. Отже не відкладайте цього. Замовте тепер.

Імя ______
Адреса ______
Місцевість ______ Стейт ______

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по $150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

УВАГА!
Спеціяльні ціни на
СОЛОМЯНІ КАПЕЛЮХИ
від $1.55 вгору.
Імпортована панама від $3.00 вгору.
капелюхи з банґорап (їх можна мити) від $1.94 вгору,
як рівнож легкі літні **ФІЛЬЦОВІ** капелюхи по приступних цінах.
Відновляємо куплені у нас капелюхи.
ПРОДАЄМО ШОВКОВІ КРАВАТКИ, ПАСИ І ШЕЛКИ.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Між 2-ою і 3-ою Евеню.) — Телефон: GR 5-3733.
Відкрито в пятницю до 9-ої, в суботу до 10-ої год. ввечорі.

ПРИ ЗМІНІ МЕШКАННЯ В НЮ ЙОРКУ АБО ПЕРЕСЕЛЕННІ ДО СТЕЙТІВ:
NEW YORK — PENNSYLVANIA
NEW JERSEY — CONNECTICUT
КЛИЧТЕ УКРАЇНСЬКЕ
ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКОГО
206 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ТАРЗАН, ч. 2619. Нова подорож починається

„Мій брат", сказала Яна, „буде вдячний вам, Язоне, що ви врятували мене від джелоків та фелііянів".

„Ваш брат!" вигукнув Ґрідлі. „Ви думаєте він не — великий шотляндець). Він так палко бажав вас знайти, що я гадав — ви його дружина!"

„Ми можемо говорити і відпочивати, якщо ми певні, що нас не досягнуть гориби", сказав Тарзан. „Який напрям ви радили б нам узяти, Торе?"

„Поза озером", показав Тор, „лежать гори Зораму і там безпечно".